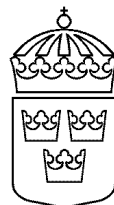

Bostadsutskottets yttrande

1997/98:BoU1y

Budgetpropositionen för år 1998, ram för
utgiftsområde 18 – Samhällsplanering,
bostadsförsörjning och byggande – samt
vissa fastighetsskattefrågor m.m.

1997/98
BoU1y

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett bostadsutskottet tillfälle att avge yttrande över proposition 1997/98:1 Budgetpropositionen för 1998 (volym 1) jämte motioner i vad avser den ekonomiska politiken och förslag till statsbudget för budgetåret 1998, utgifternas fördelning på utgiftsområden och beräkningen av statsinkomster m.m. Vidare har bostadsutskottet beretts tillfälle att yttra sig över förslag om tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1997.

Bostadsutskottet behandlar i detta yttrande förslagen i budgetpropositionen och motstående motioner i vad avser utgiftsområde 18 – Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande. Därutöver behandlas förslaget i budgetpropositionen om skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus jämte motionsförslag samt vissa motioner om fastighetsskatt som hänvisats till finansutskottet.

Sammanfattning

Bostadsutskottet tillstyrker att ramen för utgiftsområde 18 för budgetåret 1998 fastställs till den nivå regeringen föreslagit. Utskottet anser att riksdagen även bör godkänna regeringens preliminära beräkning av motsvarande utgiftstak för budgetåren 1999 och 2000. Motstående motionsförslag i dessa delar avstyrks. Vidare anser utskottet att regeringens förslag om tilläggsbudget för budgetåret 1997 avseende utgiftsområde 18 bör vinna riksdagens bifall.

Utskottet behandlar i sitt yttrande även vissa motionsförslag om fastighetsskatt med inverkan på budgeten för år 1998. Med hänvisning till bl.a. det samband som frågor om fastighetsskatten har med pågående bostadspolitiska överväganden och den översyn av reglerna för fastighetstaxering som för närvarande genomförs avstyrker utskottet dessa motionsförslag. Avslutningsvis tar utskottet upp regeringens förslag om förlängning av det s.k. ROT-avdraget för byggnadsarbete på bostadshus. Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motstående motionsförslag.

Till yttrandet har fogats 14 avvikande meningar samt 5 särskilda yttranden.

Regeringen har i proposition 1997/98:1 volym 1 föreslagit att riksdagen

4. beslutar om fördelning av utgifterna för budgetåret 1998 på utgiftsområden i enlighet med vad regeringen anfört (avsnitt 4.5.3, tabell 4.10),

5. godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden för budgetåren 1999 och 2000 som riktlinjer för regeringens budgetarbete (avsnitt 4.5.3, tabell 4.10),

23. beträffande utgiftsområde 18 på tilläggsbudgeten för budgetåret 1997 godkänner att ramanslaget A 11 Bonusränta för ungdomsbosparande ökas med 3 000 000 kr till 6 000 000 kr.

44. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:725) om skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus.

Motionerna

I yttrandet behandlas de under allmänna motionstiden 1997 väckta motionerna

1997/98:Bo202 av Carl Bildt m.fl. (m) vari yrkas

5. att riksdagen beslutar att fr.o.m. den 1 januari 1997 sänka fastighetsskatten till 1,5 % i enlighet med vad som anförs i motionen,

6. att riksdagen beslutar att enbart hälften av det taxerade markvärdet skall räknas in i underlaget för fastighetsskatt i enlighet med vad som anförs i motionen.

1997/98:Fi205 av Carl Bildt m.fl. (m) vari yrkas

5. att riksdagen beslutar om skattereduktion med 50 % av betald arbetskostnad i enlighet med vad som anförs i motionen.

1997/98:Fi206 av Carl Bildt m.fl. (m) vari yrkas

4. att riksdagen beslutar om fördelning av utgifterna för budgetåret 1998 på utgiftsområden i enlighet med vad som anförs i motionen (avsnitt 5.6),

5. att riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden för budgetåren 1999 och 2000 som riktlinjer för regeringens budgetarbete i enlighet med vad som anförs i motionen (avsnitt 5.6).

1997/98:Fi212 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen godkänner de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken enligt vad som anförs i motionen,

3. att riksdagen för budgetåret 1998 beslutar om fördelning av utgifterna på utgiftsområden enligt vad som anförs i motionen (tabell A),

4. att riksdagen för budgetåren 1999 och 2000 godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden som riktlinjer för regeringens budgetarbete enligt vad som anförs i motionen (tabell A).

1997/98:Fi215 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari yrkas

2. att riksdagen med avslag på regeringens förslag beslutar om fördelning av utgifterna för budgetåret 1998 på utgiftsområden i enlighet med vad som anförs i motionen (avsnitt 7, tabell 7),

3. att riksdagen med avslag på regeringens förslag godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden för budgetåren 1999 och 2000 som riktlinjer för regeringens arbete i enlighet med vad som anförts i motionen (tabell 7).

1997/98:Fi218 av Olof Johansson m.fl. (c) vari yrkas

2. att riksdagen för budgetåret 1998 beslutar om fördelning av utgifterna på utgiftsområden i enlighet med förslagen i proposition 1997/98:1.

1997/98:Fi219 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) vari yrkas

1. att riksdagen godkänner de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken som förordas i motionen,

19. att riksdagen beslutar om fördelning av utgifterna för budgetåret 1998 på utgiftsområden i enlighet med vad som anförts i motionen (tabell 2),

20. att riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden för budgetåren 1999 och 2000 som riktlinjer för regeringens budgetarbete (tabell 2).

1997/98:Fi220 av Johan Lönnroth m.fl. (v) vari yrkas

4. att riksdagen med avslag på regeringens förslag godkänner den fördelning av de statliga utgifterna på utgiftsområden för 1998 som anförts i motionen (tabell 1).

1997/98:Fi403 av Carl Bildt m.fl. (m) vari yrkas

9. att riksdagen beslutar att successivt, med början 1998, undanta hälften av markvärdet från uttag av fastighetsskatt i enlighet med vad som anförts i motionen,

11. att riksdagen hos regeringen begär förslag om förändrad fastighetsbeskattning i enlighet med vad som anförts i motionen.

1997/98:Sk303 av Inga Berggren och Ingvar Eriksson (m) vari yrkas

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändring om en sänkning av fastighetsskatten i enlighet med vad som anförts i motionen.

1997/98:Sk307 av Stig Grauers m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en successiv sänkning av fastighetsskatten.

1997/98:Sk311 av Elving Andersson (c) vari yrkas

3. att riksdagen beslutar att den s.k. belägenhetsfaktorn avskaffas för permanentbostäder fr.o.m. 1997 års beskattning,

4. att riksdagen beslutar att normaltomt skall beräknas till minst 300 kvadratmeter fr.o.m. 1997 års beskattning.

1997/98:Sk313 av Michael Stjernström m.fl. (kd) vari yrkas

2. att riksdagen beslutar sänka fastighetsskatten till 1,5 % av taxeringsvärdet fr.o.m. den 1 januari 1998,

3. att riksdagen beslutar att fastighetsskatten endast skall beräknas på en tredjedel av markvärdet ovanför ett taxeringsvärde på 150 000 kr fr.o.m. den 1 januari 1998.

1997/98:Sk317 av Isa Halvarsson m.fl. (fp) vari yrkas att riksdagen beslutar sänka fastighetsskatten i enlighet med vad i motionen anförts.

1997/98:BoU1y

1997/98:Sk320 av Ulf Björklund (kd) vari yrkas att riksdagen beslutar om sådan ändring i lagen om skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus att också fastighetsägare som använder egen arbetskraft skall vara berättigade till skattereduktion.

1997/98:Sk324 av Bo Lundgren m.fl. (m) vari yrkas

5. att riksdagen sänker fastighetsskattesatsen till 1,5 procentenheter för bostadsfastigheter med verkan fr.o.m. 1997 i enlighet med vad som anförts i motionen.

1997/98:Sk325 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) vari yrkas

24. att riksdagen beslutar att fastighetsskatten för bostäder fr.o.m. 1999 års taxering (inkomståret 1998) skall vara 1,5 % av taxeringsvärdet.

1997/98:Sk326 av Johan Lönnroth m.fl. (v) vari yrkas

17. att riksdagen hos regeringen begär förslag om takregler enligt vad i motionen anförts under avsnitt 4.3.

1997/98:Sk327 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari yrkas

14. att riksdagen beslutar om en bredare bas för skattereduktion inom hushållstjänstesektorn och att denna skall medges med ett belopp motsvarande 60 % av underlaget, dock högst 30 000 kr per hushåll och år,

23. att riksdagen beslutar sänka fastighetsskatten till 1,5 % av taxeringsvärdet,

24. att riksdagen beslutar att fastighetsskatten enbart skall beräknas på en tredjedel av markvärdet ovanför ett taxeringsvärde på 150 000 kr.

1997/98:Sk735 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas

12. att riksdagen beslutar sänka fastighetsskatten i enlighet med vad i motionen anförts.

Vissa av motionsyrkandena tas upp endast i den del de behandlar förslag inom bostadsutskottets beredningsområde.

Utskottet

Utgiftsområde 18 – Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande

Inledning

Utgiftsområde 18 omfattar sedan den nya budgetordningen började tillämpas år 1996 anslag inom delområdena plan, bygg- och bostadsväsendet, geoteknik, länsstyrelserna samt lantmäteri- och fastighetsdataverksamheten. För budgetåret 1998 föreslås i budgetpropositionen ytterligare ett delområde tillföras utgiftsområdet, nämligen Stöd till ekologisk omställning och utveckling. Under delområdet föreslås ett anslag inrättas för det av regeringen våren 1997 aviserade stödet till lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet.

För utgiftsområdets totala omfattning har hittills en anslagspost – A 2 Räntebidrag – haft en helt dominerande betydelse. Belastningen på detta anslag har under de senaste åren minskat i snabb takt. Den främsta förklaringen till den minskade anslagsbelastningen är de sjunkande räntenivåerna och den låga aktiviteten avseende ny- och ombyggnad. Bostadsutskottet har vid flera tillfällen framhållit svårigheterna att korrekt förutse belastningen på räntebidragsanslaget och därmed omfattningen av utgiftsområde 18. Detta har inte minst visat sig i regeringens bedömning vid olika tidpunkter av erforderlig ram för budgetåret 1998. I vårpropositionen 1996 förutsågs denna ram behöva uppgå till närmare 28 miljarder kronor. I det förslag som nu läggs fram i budgetpropositionen föreslås ramen fastställas till ett 5 miljarder kronor lägre belopp. Det kan dock konstateras att mellan förslaget i vårpropositionen 1997 och det nu aktuella ramförslaget endast en mindre korrigering anses erforderlig. En fortsatt minskad belastning på anslaget kan förutses under de närmaste åren. Detta förutsätter emellertid att de antaganden om bl.a. ränteutvecklingen och byggandet som ligger till grund för denna bedömning kommer att infrias.

Det förtjänar också erinras om att även för andra anslag inom utgiftsområdet råder motsvarande svårigheter att förutse anslagsbelastningen. Detta gäller exempelvis för garantiverksamheten vid Statens bostadskreditnämnd. I fråga om redan gjorda garantiåtaganden är givetvis möjligheter att i efterhand påverka utfallet mycket begränsade.

Ramen för utgiftsområde 18 för budgetåret 1998 samt preliminär ram för budgetåren 1999 och 2000

Regeringen föreslår (finansplanen punkt 4, tabell 4.10) att ramen för utgiftsområde 18 för budgetåret 1998 fastställs till 22 825 533 000 kr. Riksdagen föreslås vidare godkänna preliminära beräkningar av ramen för utgiftsområdet för budgetåren 1999 och 2000 (punkt 5). För år 1999 föreslås en preliminär ram om 20 427 miljoner kronor och för år 2000 föreslås motsvarande ram beräknas till 17 574 miljoner kronor.

Regeringens ramförslag utgår bl.a. från att tidigare beslutade besparingar på räntebidragsanslaget genomförs och att viss ytterligare besparing görs på detta anslag. Vidare förutsätts besparingar genomföras inom Lantmäteriverket och på stödet till byggforskningen. Inom utgiftsområdet är ekonomiskt utrymme beräknat för ett nytt anslag för stöd till lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet.

I en motion, Centerpartiets partimotion 1997/98:Fi218 yrkande 2, föreslås riksdagen bifalla regeringsförslaget vad avser budgetåret 1998. I övriga partimotioner som tar upp frågan om fördelningen av statsbudgeten på utgiftsområden föreslås ramar för utgiftsområde 18 som avviker från regeringens förslag. Tre av motionerna – (m), (fp) respektive (kd) – innehåller förslag om begränsade ramar för såväl år 1998 som 1999 och 2000, medan (v) respektive (mp) föreslår utökad ram för år 1998.

Moderata samlingspartiet föreslår i sin partimotion 1997/98:Fi206 yrkande 4 att ramen för utgiftsområde 18 för budgetåret 1998 fastställs till ett belopp som är 2 514 630 000 kr lägre än regeringsförslaget. För budgetåren 1998

och 1999 föreslås i motionens yrkande 5 en preliminär ram som är 3 981 respektive 5 337 miljoner kronor lägre än vad regeringen förordat. Besparingen avses uppnås genom nedskärningar på ett flertal av anslagen inom utgiftsområdet. De största besparingarna avser räntebidragen, bostadsbidragen och länsstyrelserna. Dessutom avvisar man regeringens förslag om stöd till lokala investeringsprogram.

I Folkpartiets partimotion 1997/98:Fi212 yrkande 3 föreslås att ramen för budgetåret 1998 bestäms till ett belopp som är 3 280 miljoner kronor lägre än vad regeringen föreslagit. Enligt yrkande 4 bör den preliminära ramen för åren 1999 och 2000 fastställas till belopp som är 4 380 respektive 5 580 miljoner kronor lägre än regeringsförslaget. Besparingar görs framför allt på räntebidragen och genom att inte införa stödet till lokala investeringsprogram.

Förslagen för utgiftsområde 18 i Kristdemokraternas partimotion 1997/98:Fi215 yrkandena 2 och 3 innebär att ramen bestäms till ett belopp som är 305 miljoner kronor lägre än vad regeringen föreslagit för vart och ett av de tre budgetåren. Dessa förslag utgår från att en årlig besparing kan göras på räntebidragsanslaget om 1 500 miljoner kronor. Vid ramberäkningen har hänsyn också tagits till att anslaget till bostadsbidrag föreslås räknas upp med 1 195 miljoner kronor.

Vänsterpartiet förslår i sin partimotion 1997/98:Fi220 yrkande 4 att ramen för utgiftsområde 18 bestäms till ett belopp som är 1 305 miljoner kronor högre än vad regeringen föreslagit för budgetåret 1998. Ramberäkningen utgår från ett ökat anslag till bostadsbidrag och införande av fyra nya anslagsposter, nämligen för stöd till ekologiskt byggande, solvärmeanläggningar, handikappanpassning och nybyggnation. De nya anslagen finansieras delvis genom en begränsning av anslaget för stöd till lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet. Förslag om preliminära ramar för åren 1998 och 1999 läggs inte fram i motionen.

Förslagen i Miljöpartiets partimotion 1997/98:Fi219 yrkandena 19 och 20 om ram för utgiftsområde 18 utgår bl.a. från att ett nytt anslag för stöd till allergisanering inrättas samtidigt som anslaget till lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet begränsas. Anslagsberäkningen medför enligt motionärerna att ramen bör fastställas till ett belopp som är 160 miljoner kronor högre än vad regeringen föreslagit år 1998, till 10 miljoner kronor högre år 1999 och till ett 290 miljoner kronor lägre belopp år 2000.

De ovan beskrivna förslagen i budgetpropositionen och i partimotionerna om ramar för utgiftsområde 18 – Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande – åren 1998–2000 kan sammanfattas i nedanstående tabell. Förslagen i partimotionerna redovisas som avvikelser från regeringens förslag. Beloppen anges avrundade till miljoner kronor.

	1998	1999	2000
Regeringen	22 826	20 427	17 574
(m)	-2 515	-3 981	-5 337
(c)	+0	-	-
(fp)	-3 280	-4 380	-5 580
(v)	+1 305	-	-
(mp)	+160	+10	-290
(kd)	-305	-305	-305

Bostadsutskottet vill vad gäller förslagen om ramen för utgiftsområde 18 anföra följande.

Det bör inledningsvis erinras om att utskottets yttrande vad gäller ramar för utgiftsområde 18 inte innebär något ställningstagande till förslagen om de olika anslagsposterna som ingår i utgiftsområdet. Frågor om anslagsfördelningen inom utgiftsområdet kommer utskottet att behandla senare i höst i betänkandet 1997/98:BoU1. Förslag om vissa anslagsposter kommenteras dock redan i detta sammanhang som bakgrund till utskottets ställningstagande till erforderlig utgiftsram.

Regeringens förslag om ramen för utgiftsområde 18 innebär en fortsatt kraftig minskning av anslagsbelastningen inom området. På två år förutsätts utgiftsramen kunna begränsas med drygt 5 miljarder kronor eller med närmare 25 %. Från det att ordningen med utgiftsområden tillämpades första gången för budgetåret 1997 till år 2000 innebär detta att ramen nästan halveras.

Utvecklingen inom utgiftsområdet har flera orsaker. En framgångsrik ekonomisk politik och saneringen av statsfinanserna har medfört sjunkande räntor och därmed minskade utgifter på anslaget för räntebidrag. Till den snabba minskningen på detta anslag har också det rekordlåga bostadsbyggandet bidragit. Det bör dock påpekas att ramminskningen även möjliggjorts genom att omfattande besparingar tidigare genomförts inom utgiftsområdet. Vissa av dessa besparingar har medfört påfrestningar inom bostadssektorn som helhet och framför allt för vissa hushåll. Det finns anledning att anta att det förbättrade statsfinansiella läget skall kunna bidra till stabila villkor för sektorn och till att vissa offensiva satsningar kommer till stånd. Det nya stöd till lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet som ingår i utgiftsområde 18 bör ses som ett inslag i en sådan politik.

I fråga om utgiftsramen för år 1998 har inte utskottet underlag för annan bedömning av det sammanlagda anslagsbehovet än vad regeringens förslag till utgiftsram grundas på. Regeringsförslaget utgår dels från redan fattade besparingsbeslut, dels från vissa nya besparingsförslag inom utgiftsområdet. Frågor avseende hur dessa besparingar kan genomföras och storleken på de enskilda anslagsposterna kommer utskottet att behandla senare i höst. Utskottet anser dock att några av de anslagsförslag som ligger till grund för förslag om ram för utgiftsområde 18 i de partimotioner som nu är aktuella

bör föranleda en kommentar redan i detta yttrande. Detta gäller i första hand förslagen i partimotionerna (m), (fp) och (kd) som enligt vad som redovisats utgår från mycket omfattande besparingar på räntebidragsanslaget. När motsvarande förslag behandlades förra året anförde utskottet följande (se 1996/97:BoU1y s. 10):

Ramförslagen i dessa motioner förutsätter årliga besparingar på räntebidragsanslaget på upp till 2 000 miljoner kronor. Det bör noteras att det varken i de aktuella partimotionerna eller i de kommittémotioner som senare kommer att behandlas av bostadsutskottet finns några egentliga förslag om hur besparingen skall genomföras. Utskottet skall emellertid inte här diskutera konsekvenserna för enskilda hushåll och inom bostadssektorn i övrigt vid ett genomförande av de föreslagna besparingarna på räntebidragen. Enligt utskottets mening borde dock motionärerna vid beräkningen av de alternativa utgiftsramarna ha tagit hänsyn till att så kraftiga besparingar riskerar att leda till ökade anspråk på andra anslag inom utgiftsområde 18. Det får således förutsättas att kraftiga besparingar på räntebidragen leder till ett ökat behov av bostadsbidrag samt till ett ökat antal konkurser inom bostadssektorn och därmed till en större belastning på anslaget för garantiverksamheten vid Statens bostadsgarantinämnd.

Bostadsutskottet vidhåller denna bedömning av de aktuella förslagens konsekvenser. Utskottet anser att det även starkt kan ifrågasättas om vissa andra besparingar som ligger till grund för ramförslagen i de aktuella partimotionerna är möjliga att genomföra på det sätt som motionärerna förutsatt. Detta gäller exempelvis förslaget från Folkpartiet som synes utgå från att bostadsbidragsanslaget kan minskas med 500 miljoner kronor under år 1998 genom att försäkringskassorna avslöjar bidragsfusk uppgående till detta belopp. Vidare synes det i vissa förslag från Moderata samlingspartiet om stora nedskärningar på kort tid inom olika administrativa verksamheter inom utgiftsområdet helt ha bortsetts från gällande arbetsrättsliga regler.

Ramförslagen för år 1998 i partimotionerna (v) och (mp) gäller till skillnad från de ovan behandlade motionerna en utökad ram för utgiftsområde 18. I Vänsterpartiets motion föreslås att ramen utökas med drygt 1 300 miljoner kronor. Förslaget möjliggör enligt motionärerna satsningar på flera angelägna områden. Utskottet kan dock konstatera att ramförslagen från såväl (v) som (mp) samtidigt utgår från att satsningen på lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet inte kommer till stånd i den omfattning som regeringen föreslagit.

Ett tillstyrkande av ramförslag som går utöver vad regeringen förordat skulle antingen leda till att saneringen av statens finanser inte kan fullföljas i den takt som riksdagen tidigare tagit ställning för eller att en motsvarande minskning kommer till stånd inom ett annat utgiftsområde. Något underlag för förslag med denna utgångspunkt har inte utskottet.

Det anförda innebär sammanfattningsvis att utskottet tillstyrker att ramen för utgiftsområde 18 för budgetåret 1998 fastställs på den nivå som regeringen föreslagit och som även tillstyrkts i Centerpartiets partimotion 1997/98:Fi218. Partimotionerna 1997/98:Fi206 (m), 1997/98:Fi212 (fp), 1997/98:Fi215 (kd), 1997/98:Fi219 (mp) och 1997/98:Fi220 (v) avstyrks således i motsvarande delar.

Även i fråga om den preliminära ramen för utgiftsområdet som föreslås för åren 1999 och 2000 anser utskottet att regeringens förslag bör tillstyrkas och motstående motionsförslag avstyrkas. Vad gäller dessa ramar vill utskottet emellertid erinra om den av regeringen aviserade bostadspolitiska propositionen. Det kan antas att förslagen i denna proposition i olika avseenden kan komma att medföra sådana förändringar att en revidering av ramarna erfordras av detta skäl. Den preliminära karaktären avseende riksdagens ställningstagande till ramen för år 1999 respektive 2000 bör därför understrykas.

Förslag på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1997

Regeringen föreslår (punkt 23) att anslaget A 11 – Bonusränta för ungdomsbosparande – inom utgiftsområde 18 på tilläggsbudget för budgetåret 1997 räknas upp med 3 miljoner kronor och att ramen därmed ökas med motsvarande belopp.

Förslaget motiveras med en ökad anslagsbelastning under året som beror på att oväntat många ungdomar har avslutat sina bosparkonton och därmed blivit berättigade till den statligt finansierade bonusräntan.

Regeringsförslaget som varken i motioner eller under utskottsberedningen mött några invändningar tillstyrks.

Fastighetsbeskattningen

Under denna rubrik behandlar utskottet i princip sådana motionsförslag om sänkt fastighetsskatt som – om motionsförslagen genomförs – enligt motionärerna kommer att påverka 1998 års budget. Motivet för detta tillvägagångssätt är den fördelning av motioner i skattefrågor mellan finans- och skatteutskotten som tillämpas sedan något år. Denna ordning innebär i princip att till finansutskottet hänvisas motioner om beskattningens utformning som, vid ett genomförande, påverkar följande års budget medan till skatteutskottet hänvisas skatteförslag som påverkar statens budget först efter nästa budgetår.

Med det nu valda upplägget behandlar utskottet i detta avsnitt först motioner om sänkning av fastighetsskatt för bostäder från 1,7 % till 1,5 % av taxeringsvärdet samt därefter markvärdets inverkan i fastighetsskattesammanhang. Frågan om sänkning till 1,5 % med budgetpåverkan nästa budgetår tas upp i Moderata samlingspartiets partimotioner 1997/98:Fi403 yrkande 11 i motsvarande del och 1997/98:Bo202 yrkande 5 samt i m-motionerna 1997/98:Sk303 yrkande 2 i motsvarande del, 1997/98:Sk307 yrkande 1 i motsvarande del och 1997/98:Sk324 yrkande 5, i Folkpartiets partimotion 1997/98:Sk735 yrkande 12 samt i motion 1997/98:Sk317 (fp), båda motionerna i motsvarande del. Förslag med samma innebörd förs fram också i Miljöpartiets partimotion 1997/98:Sk325 yrkande 24, i Kristdemokraternas partimotion 1997/98:Sk327 yrkande 23 samt i motion 1997/98:Sk313 (kd) yrkande 2.

I partimotioner från Moderata samlingspartiet, Folkpartiet, Miljöpartiet och Kristdemokraterna beräknas vid ett genomförande av motionsförslagen uteblivna skatteintäkter budgetåret 1998 ligga i intervallet ca 2 000–2 500

miljoner kronor. Detta belopp omfattar i vissa motioner också uteblivna skatteintäkter med anledning av motionsförslag om inverkan av markvärdet vid fastighetsbeskattningen. Denna fråga behandlar utskottet nedan.

Bostadsutskottet vill anföra följande. Det finns anledning erinra om att den höjning av fastighetsskatten på bostäder från 1,5 % till 1,7 % som riksdagen beslöt år 1994 tillkom för att ge möjlighet att återta den ett år tidigare beslutade men inte genomförda höjningen av den garanterade räntan avseende vissa bostadssubventioner. Om detta beslut hade fullföljts skulle det hårt ha drabbat de boende, inte minst i den del av det svenska bostadsbeståndet som redan då hade de högsta kapitalkostnaderna. I den mån motionärerna avser att finansiera ett genomförande av sina nu framlagda förslag till sänkning av fastighetsskatten med minskade räntebidrag tar utskottet avstånd från sådana förslag. Här skall inte nu föregripas de nyligen framlagda och till bostadsutskottet hänvisade motionsförslagen från (m), (fp) och (kd) som innebär en minskning av anslaget till räntebidrag för ny- och ombyggnad av bostäder m.m. Utskottet finner emellertid anledning att redan nu ge uttryck för sin uppfattning att någon minskning av räntebidragen i enlighet med förslagen i motionerna för år 1998 inte bör genomföras.

Utskottet vill vidare erinra om sitt ställningstagande hösten 1996 i yttrandet till finansutskottet (1996/97:BoU1y) beträffande överväganden om fastighetsskattens utformning. Där anförde bostadsutskottet sammanfattningsvis att det inte minst från bostadspolitiska utgångspunkter framstår som naturligt att en översyn snarast genomförs av reglerna för fastighetstaxeringen för att i olika avseenden kontrollera utfallet av 1996 års allmänna fastighetstaxering. Vad bostadsutskottet anfört om utvärdering av fastighetsbeskattningen bl.a. ur ett bostadspolitiskt perspektiv borde riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Finansutskottet fann emellertid inte anledning att föra bostadsutskottets förslag om tillkännagivande vidare till riksdagen. I stället anslöt sig finansutskottet och riksdagen till ett av skatteutskottet framfört förslag om översyn av regelsystemet för fastighetstaxering främst avseende vissa tekniska aspekter.

Av direktiven till den pågående utredningen om en översyn av reglerna om fastighetstaxering m.m. framgår emellertid att frågan om underlaget för fastighetsskatt utreds internt inom Finansdepartementet. Bostadsutskottet har grundad anledning anta att i den inom Finansdepartementet pågående översynen också ingår sådana bostadspolitiska överväganden som bostadsutskottet fortfarande anser i hög grad angelägna och som snarast ökat i aktualitet sedan utskottet för ett år sedan hade anledning att behandla fastighetsbeskattningen.

Det kan heller inte uteslutas att frågan med den inriktning bostadsutskottet uttalat sig för kommer att tas upp i riksdagen vid behandlingen av den i budgetpropositionen aviserade propositionen om bostadspolitiken. I budgetpropositionen nämns i det sammanhanget den bostadspolitiska utredningens förslag Bostadspolitik 2000 – från produktions- till boendepolitik (SOU 1996:156). Det kan upplysas att utredningen i sitt slutbetänkande bl.a. lämnat förslag till förändringar i fastighetsbeskattningen.

Med det anförda avstyrker utskottet de ovan redovisade motionerna från företrädare för Moderata samlingspartiet, Folkpartiet, Miljöpartiet och Kristdemokraterna om *sänkningen av fastighetsskatten*.

Markvärdets inverkan m.m. vid fastighetsbeskattningen tas upp i Moderata samlingspartiets partimotioner 1997/98:Fi403 yrkande 9 och i 1997/98:Bo202 yrkande 6. Motionärerna anser att endast hälften av det taxerade markvärdet skall räknas in i underlaget för fastighetsskatt. Ett sådant förslag förs fram också i motion 1997/98:Sk303 (m) yrkande 2 i motsvarande del. I Folkpartiets partimotion 1997/98:Sk735 yrkande 12 och motion 1997/98:Sk317 (fp), båda yrkandena i motsvarande del, förordas att vissa lättnader genomförs för de värst drabbade, däribland människor som är permanent bosatta i attraktiva fritidsområden.

Förslaget i Vänsterpartiets partimotion 1997/98:Sk326 yrkande 17 går ut på att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om takregler som maximerar mark- och byggnadsvärde för att bl.a. lätta fastighetsbeskattningen för fastighetsägare i attraktiva skärgårdsområden.

I Kristdemokraternas partimotion 1997/98:Sk327 yrkande 24 samt i motion 1997/98:Sk313 (kd) yrkande 3 föreslås riksdagen besluta att fastighetsskatten enbart skall beräknas på en tredjedel av markvärdet över ett taxeringsvärde på 150 000 kr.

I motion 1997/98:Sk311 (c) yrkandena 3 och 4 föreslås riksdagen besluta om ändrade regler för fastighetsskatteunderlaget i vad avser belägenhetsfaktor och minsta storlek för normaltomt.

Liksom beträffande motionsförslagen ovan om sänkning av fastighetsskatten till 1,5 %, anser utskottet att några förändringar avseende denna beskattning i nu behandlad del avseende nästa budgetår inte bör genomföras. Även beträffande förslag om markvärdets inverkan på fastighetsskatten bör den pågående översynen av reglerna för fastighetstaxering avvaktas.

Förslag motsvarande dem som tas upp i c-motionen behandlades av skatteutskottet och riksdagen våren 1997 (bet. 1996/97:SkU21). På förslag av ett enhälligt utskott avtog riksdagen förslagen med hänvisning till att resultatet av den pågående översynen av fastighetstaxeringen m.m. borde avvaktas.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna om *inverkan av markvärdet m.m. vid fastighetsbeskattningen*.

Förlängning av ROT-avdraget m.m.

Skattereduktion enligt lagen (1996:725) om byggnadsarbete på bostadshus kan medges för sådana arbeten som utförts t.o.m. utgången av år 1997. Skattereduktion medges bl.a. ägare till bostadshus eller innehavare av bostadsrätt. Underlag för skattereduktionen är utgifter för reparation och underhåll samt utgifter för om- och tillbyggnad av bostadshus. I underlaget inräknas inte utgifter för material och utrustning och inte heller värdet av byggnadsarbete som utförs av fastighetsägaren eller bostadsrättsinnehavaren. Skattereduktionen uppgår till 30 % av underlaget. Reduktionen får dock sammanlagt inte överstiga för småhus 10 500 kr, för hyreshus det högsta av beloppen 20 000

kr och ett belopp motsvarande tre gånger fastighetsskatten för bostadsdelen för kalenderåret 1996 samt för bostadsrätt 5 000 kr.

I budgetpropositionen föreslås en förlängning av ROT-avdraget så att även byggnadsarbeten som utförs under 1998 kan ge rätt till skattereduktion med i övrigt oförändrade regler.

Regelförändringar avseende ROT-avdraget som påverkar 1998 års budget förs fram i tre motioner, nämligen i de båda partimotionerna 1997/98:Fi205 (m) yrkande 5 och 1997/98:Sk327 (kd) yrkande 14 i motsvarande del samt i motion 1997/98:Sk320 (kd). I den förstnämnda motionen föreslås riksdagen besluta att skattereduktionen avseende ROT-avdraget bör vara 50 %. I Kristdemokraternas partimotion föreslås att avdrag skall medges med ett belopp motsvarande 60 % av underlaget dock högst 30 000 kr per hushåll och år. I motion 1997/98:Sk320 (kd) föreslås att också fastighetsägare som använder egen arbetskraft skall vara berättigade till ROT-avdrag.

I Folkpartiets partimotion 1997/98:Fi212 beräknas en besparing om 300 miljoner kronor avseende år 1998. Motionärerna avvisar regeringens förslag om förlängning av ROT-avdraget. Även i Miljöpartiets partimotion 1997/98:Fi219 yrkas avslag på regeringsförslaget. Förslagen i dessa båda motioner får uppfattas som en del av yrkande 1 i respektive motion om godkännande av riktlinjer för den ekonomiska politiken. Motionärerna accepterar således inte den förlängning av ROT-avdraget som föreslås i budgetpropositionen.

Bostadsutskottet tillstyrker regeringsförslaget om en *förlängning av ROT-avdrag* och avstyrker förslagen i Folkpartiets och Miljöpartiets partimotioner. Gjorda utvärderingar visar att avdraget inneburit ökad aktivitet inom byggsektorn och därmed bidragit till ökad sysselsättning.

Utskottet är inte heller berett att tillstyrka motionsförslagen i m- och kd-motionerna om en *breddad bas för ROT-avdrag m.m.* såvitt avser bostadsutskottets beredningsområden eller en höjning av den andel som berättigar till avdrag.

Utskottet kommer senare under riksmötet att behandla motionsförslag om en utredning av effekterna av ROT-avdragen. I det sammanhanget kan finnas anledning att bl.a. komma in på vissa aspekter på avdragens utformning som också tagits upp i några av de nu behandlade motionerna.

Stockholm den 23 oktober 1997

På bostadsutskottets vägnar

Knut Billing

I beslutet har deltagit: Knut Billing (m), Lennart Nilsson (s), Rune Evensson (s), Britta Sundin (s), Sten Andersson (m), Marianne Carlström (s), Rigmor Ahlstedt (c), Lars Stjernkvist (s), Stig Grauers (m), Erling Bager (fp), Owe Hellberg (v), Lilian Virgin (s), Inga Berggren (m), Per Lager (mp), Ulf Björklund (kd), Carina Moberg (s) och Juan Fonseca (s).

Avvikande meningar

1. Ramen för utgiftsområde 18 för budgetåret 1998 samt preliminär ram för budgetåren 1999 och 2000

Knut Billing (m), Sten Andersson (m), Stig Grauers (m) och Inga Berggren (m) anser att den del av bostadsutskottets yttrande som under rubriken Ramen för utgiftsområde 18 för budgetåret 1998 samt preliminär ram för budgetåren 1999 och 2000 börjar med "Regeringens förslag" och slutar med "därför understrykas" bort ha följande lydelse:

De goda förutsättningar för ett framgångsrikt arbete med sanering av statsfinanserna som grundlades under det borgerliga regeringsinnehavet har inte tagits till vara av den socialdemokratiska regeringen. Det minskade budgetunderskottet under de senaste åren har i stället huvudsakligen berott på mycket stora skatthöjningar och den draghjälp som en internationellt sett positiv ekonomisk utveckling stått för. Motsvarande förhållanden kan sägas råda inom utgiftsområde 18. Den borgerliga regeringen fattade en rad beslut om avreglering och reformering av bostadssektorn som också har lett till minskade statliga utgifter. Inte minst har övergången från det tidigare räntebidragssystemet till det s.k. Danellsystemet haft mycket stor betydelse för att statens utgifter inom sektorn nu minskar snabbt. Det är emellertid angeläget att det avstannade reformeringsarbetet inom sektorn snarast återupptas och att möjligheterna till ytterligare besparingar tas till vara. Av samma skäl bör givetvis förslag som innebär nya statliga bidrag och regleringar inom sektorn avvisas av riksdagen.

Med denna utgångspunkt gör utskottet bedömningen att de förslag om en fortsatt avreglering av bostadsmarknaden som läggs fram i motioner från Moderata samlingspartiet bör läggas till grund för det fortsatta budgetarbetet vad avser ramen för utgiftsområde 18. Dessa förslag bedöms av motionärerna leda förutom till en bättre fungerande marknad också till stora besparingar inom utgiftsområdet i förhållande till regeringens förslag.

Förslagen i partimotionen 1997/98:Fi206 (m) om ram för utgiftsområde 18 utgår från att besparingar kan göras på räntebidragen, bl.a. genom att bidrag inte längre lämnas till nyproduktionen. Det bör dock noteras att en sänkning av fastighetsskatten förutsätts göras samtidigt som besparingen på räntebidragen. Vidare bör bostadsbidragen till ungdomar avvecklas och administrativa besparingar genomföras vid vissa myndigheter inom utgiftsområdet. Behovet av ett särskilt boverk kommer att minska i takt med att den politiska kontrollen och styrningen av bostadsmarknaden minskar. De administrativa kostnaderna för Statens bostadskreditnämnd bör i sin helhet finansieras genom avgifter. Även inom länsstyrelserna och Lantmäteriverket kan besparingar göras på administrationen. Regeringens förslag om att inrätta ett nytt stöd till lokala investeringsprogram bör avvisas.

I kommittémotionen 1997/98:Bo224 (m) utvecklas ovanstående besparingsförslag ytterligare. Bostadsutskottet kommer senare i höst att ta ställning

till denna motion och anslagsfördelningen inom utgiftsområde 18 i betänkandet 1997/98:BoU1.

1997/98:BoU1y

Det ovan anförda innebär att bostadsutskottet i enlighet med förslaget i motion 1997/98:Fi206 (m) förordar att ramen för utgiftsområde 18 för budgetåret 1998 bestäms till ett belopp som är 2 514 639 000 kr lägre än vad regeringen föreslagit i budgetpropositionen. Även förslaget i denna motion om de preliminära ramarna för budgetåren 1999 och 2000 bör godkännas av riksdagen. Detta innebär att ramarna för dessa år bör beräknas till belopp som är 3 981 respektive 5 537 miljoner kronor lägre än vad regeringen förordat. Budgetpropositionens förslag och motioner med motstående ramförslag i motsvarande delar bör således avslås.

2. Ramen för utgiftsområde 18 för budgetåret 1998 samt preliminär ram för budgetåren 1999 och 2000

Erling Bager (fp) anser att den del av bostadsutskottets yttrande som under rubriken Ramen för utgiftsområde 18 för budgetåret 1998 samt preliminär ram för budgetåren 1999 och 2000 börjar med "Regeringens förslag" och slutar med "därför understrykas" bort ha följande lydelse:

Det bör enligt bostadsutskottets bedömning vara möjligt att göra vissa besparingar inom utgiftsområde 18 under de kommande budgetåren. Förutsättningen för dessa besparingar är dock att de kombineras med andra angelägna insatser inom bostadssektorn. Folkpartiet har i motioner från årets allmänna motionstid presenterat olika förslag som för bostadssektorns del sammantaget både bidrar till saneringen av statens finanser, minskar skatteuttaget inom sektorn och ger utrymme för vissa offensiva satsningar. Bostadsutskottet tillstyrker de utgiftsberäkningar som ligger till grund för dessa förslag.

Vad gäller utgiftsområde 18 har i Folkpartiets partimotion 1997/98:Fi212 föreslagits en utgiftsram som utgår från en besparing på räntebidraganslaget om 2 000 miljoner kronor samt en ökad satsning på åtgärder mot radon i bostäder. Förslaget om satsningar på radonsanering utvecklas närmare i motion 1997/98:Bo536 (fp) som bostadsutskottet kommer att behandla i betänkandet 1997/98:BoU1. Folkpartiet har vidare i sitt budgetförslag beräknat ett medelstillskott till försäkringskassorna för ökad kontrollverksamhet. Detta bedöms bl.a. medföra att felaktiga bostadsbidragsansökningar kommer att kunna upptäckas i betydligt större utsträckning än i dag och därigenom möjliggöra en besparing på bostadsbidragsanslaget med 500 miljoner kronor. En ytterligare besparing inom utgiftsområde 18 i förhållande till regeringsförslaget kan göras om riksdagen i enlighet med Folkpartiets förslag avvisar det nya stödet till lokala investeringsprogram.

Besparingen på räntebidraganslaget förutsätter som framhållits ovan att vissa åtgärder som inte faller inom utgiftsområde 18 samtidigt genomförs. Detta gäller i första hand en sänkning av fastighetsskatten. I Folkpartiets partimotion har denna sänkning beräknats till 2 000 miljoner kronor för budgetåret 1998. Vid ett riksdagens bifall till de ramar för utgiftsområde 18 som föreslagits i Folkpartiets partimotion är det givetvis nödvändigt att de förutsatta besparingarna på räntebidraganslaget genomförs på ett sådant sätt

att inte redan hårt drabbade delar av bostadsbeståndet utsätts för ytterligare kostnadshöjningar.

Med hänvisning till det ovan anförda avstyrker bostadsutskottet regeringens förslag till ram för utgiftsområde 18 och tillstyrker motsvarande förslag i Folkpartiets partimotion 1997/98:Fi212. Detta innebär att ramen för budgetåret 1998 bör räknas ned med 3 280 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motsvarande nedräkning bör för den preliminära ramen för budgetåren 1999 och 2000 uppgå till 4 380 respektive 5 580 miljoner kronor. Motstående förslag i andra motioner avstyrks.

3. Ramen för utgiftsområde 18 för budgetåret 1998 samt preliminär ram för budgetåren 1999 och 2000

Owe Hellberg (v) anser att den del av bostadsutskottets yttrande som under rubriken Ramen för utgiftsområde 18 för budgetåret 1998 samt preliminär ram för budgetåren 1999 och 2000 börjar med "Regeringens förslag" och slutar med "därför understrykas" bort ha följande lydelse:

Den sociala bostadspolitiken med dess mål att trygga alla människors rätt till en god bostad till rimlig kostnad är en av grunderna för ett rättvist samhälle. Det har emellertid under de senaste åren varit allt svårare att upprätthålla detta mål. De statliga insatserna på området har kraftigt begränsats med omfattande konsekvenser för såväl de enskilda hushållen som bostadsproduktionen och sektorn som helhet. De kraftiga nedskärningarna kan belysas av att regeringens förslag om ram för utgiftsområde 18 i det närmaste halverats mellan åren 1997 och 2000. Visserligen kan en stor del av rambegränsningen förklaras av att räntebidragsgifterna minskat i takt med fallande räntor, men rambegränsningen har också uppnåtts till följd av alltför kraftiga neddragningar av vissa av bostadspolitikens medel. Inte minst neddragningen av bostadsbidragen har drabbat många redan hårt ekonomiskt pressade hushåll. Den snabba avtrappningen av räntebidragen har också medfört stigande boendekostnader, liksom den kraftiga höjningen av beskattningen av bostadssektorn till följd av skattereformen år 1991. Vidare har räntebidragsgifterna begränsats till följd av en orimligt låg nivå på bostadsproduktionen. Offensiva åtgärder för att få fart på byggverksamheten har vidtagits i alltför begränsad omfattning. Det är mot denna bakgrund nödvändigt att nu skapa ekonomiskt utrymme för vissa angelägna satsningar inom bostadssektorn. Enligt utskottets mening redovisas i Vänsterpartiets partimotion 1997/98:

Fi220 en beräkning av erforderligt utgiftstak för utgiftsområde 18 som ger möjlighet till denna typ av insatser under budgetåret 1998. Den ram för utgiftsområdet som föreslås i motionen utgår från förslag till åtgärder som finns ytterligare redovisade i Vänsterpartiets partimotion 1997/98:Bo232.

De insatser utöver vad som förutsatts i budgetpropositionen som är avsedda att finansieras av den utökade ramen är i korthet följande. Bostadsbidragen förstärks med 675 miljoner kronor. För stöd till ekologisk ombyggnation avsätts ett nytt anslag om 400 miljoner kronor, och 600 miljoner kronor reserveras för att stödja nybyggnation. Nya anslag om vardera 40 miljoner kronor inrättas även för solvärmeanläggningar och handikappanpassning.

Däremot begränsas anslaget för lokala investeringsprogram med 450 miljoner kronor i förhållande till regeringsförslaget. Begränsningen är i första hand motiverad av att flera oklarheter fortfarande finns om inriktningen av de lokala investeringsprogrammen samt vad gäller administrationen av satsningen.

Vad utskottet nu anfört innebär att riksdagen för budgetåret 1998 bör medge en utgiftsram för utgiftsområde 18 som är 1 305 miljoner kronor högre än vad regeringen föreslagit. Detta innebär att motion 1997/98:Fi220 (v) yrkande 4 tillstyrks samt budgetpropositionen och motstående motionsförslag avstyrks, allt i motsvarande delar.

Vad gäller regeringens förslag om preliminära ramar för utgiftsområdet under budgetåren 1999 och 2000 är beslutsunderlaget i budgetpropositionen alltför bristfälligt för att ligga till grund för ett riksdagsbeslut. Däremot bör riksdagen redan under hösten kunna ta ställning till de konkreta förslag om satsningar inom utgiftsområde 18 under åren 1999 och 2000 som förs fram i Vänsterpartiets bostadspolitiska motion 1997/98:Bo232. Förslagen avser satsningar under vardera året om minst 2 miljarder kronor på ombyggnation för ekologisk hållbarhet och för nybyggnation samt om 1 miljard kronor till rekonstruktionsstöd för kommunala bostadsbolag med ekonomiska problem. Bostadsutskottet återkommer till dessa frågor senare i höst i samband med beredningen av betänkandet 1997/98:BoU1.

Bostadsutskottet vill i detta sammanhang avslutningsvis uppmärksamma finansutskottet på brister i budgetpropositionen vad gäller redovisningen av beräkningsförutsättningarna för olika anslag och ramar. Inte minst gäller detta utgiftsområde 18 och särskilt redovisningen för anslaget A 2 Räntebidrag. Den nya budgetberedningsordning som det finns berättigade skäl att rikta kraftiga invändningar mot förutsätter åtminstone att ett fullgott beslutsunderlag tillställs riksdagen. Frågan har tagits upp i Vänsterpartiets partimotion 1997/98:Bo232 och kommer att bli föremål för en fördjupad prövning av bostadsutskottet senare i höst.

4. Ramen för utgiftsområde 18 för budgetåret 1998 samt preliminär ram för budgetåren 1999 och 2000

Per Lager (mp) anser att den del av bostadsutskottets yttrande som under rubriken Ramen för utgiftsområde 18 för budgetåret 1998 samt preliminär ram för budgetåren 1999 och 2000 börjar med "Regeringens förslag" och slutar med "därför understrykas" bort ha följande lydelse:

Hela samhället måste ställas om i en riktning som är ekologiskt långsiktigt hållbar. För de verksamheter som finansieras inom utgiftsområde 18 innebär detta bl.a. att Agenda 21-arbetet måste intensifieras och ges ökad tyngd. Utgångspunkten i arbetet måste vara att de resurser och den miljö som vi delar med kommande generationer inte förbrukas eller förstörs. Som en måttstock för vad som är en bra samhällsutveckling bör gälla hur olika åtgärder påverkar barnen och deras villkor. Det som är bra för barnen är också bra för samhället som helhet.

Bostadsutskottet kan notera att det finns en positiv ansats vad gäller inriktningen mot en ekologisk utveckling i regeringens förslag inom utgiftsområde 18 men dessvärre saknas ett helhetsgrepp för satsningen. Det nya anslaget för lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet kan bli ett värdefullt tillskott till den ekologiska omställningen men denna satsning får inte ske på bekostnad av de ordinarie miljöanslagen. Utskottet instämmer därför i förslaget i Miljöpartiets partimotion 1997/98:Fi219 om att en mindre del av de medel som i regeringsförslaget beräknats för lokala investeringsprogram återförs till miljöanslagen inom utgiftsområde 20.

Det är vidare angeläget att en tidigare beslutad satsning på allergisanering kan slutföras som avsetts. Eftersom regeringen i strid med gjorda åtaganden använt en del av dessa medel för andra ändamål bör, som föreslås i Miljöpartiets partimotion, riksdagen nu fatta beslut om ett särskilt anslag om 300 miljoner kronor för allergisanering. Vidare bör förslaget i samma motion om ett ökat stöd till åtgärder mot radon i bostäder och vatten vinna riksdagens bifall. Förslagen från Miljöpartiet om anslagsfördelningen inom utgiftsområde 18 utvecklas i partimotion 1997/98:Bo216. Bostadsutskottet kommer att ta ställning till de enskilda anslagsförslagen i denna motion i sitt betänkande 1997/98:BoU1.

Det ovan anförda innebär att bostadsutskottet tillstyrker de ramförslag för utgiftsområde 18 som finns i Miljöpartiets partimotion 1997/98:Fi219 och avstyrker motstående förslag i budgetpropositionen samt i motioner. För budgetåret 1998 bör således utgiftstaket fastställas till ett belopp som är 160 miljoner kronor högre än vad regeringen föreslagit. Det preliminära utgiftstaket för budgetåren 1999 respektive 2000 bör bestämmas till belopp som är 10 miljoner kronor högre respektive 290 miljoner kronor lägre än i regeringsförslaget.

5. Ramen för utgiftsområde 18 för budgetåret 1998 samt preliminär ram för budgetåren 1999 och 2000

Ulf Björklund (kd) anser att den del av bostadsutskottets yttrande som under rubriken Ramen för utgiftsområde 18 för budgetåret 1998 samt preliminär ram för budgetåren 1999 och 2000 börjar med "Regeringens förslag" och slutar med "därför understrykas" bort ha följande lydelse:

Boendepolitikens viktigaste uppgift är att ge människor valfrihet och trygghet i sitt boende. De verksamheter som finansieras inom utgiftsområde 18 har stor betydelse för att dessa mål skall kunna uppnås. Vissa korrigeringar av nuvarande regelsystem inom bostadssektorn är emellertid nödvändiga för att förbättra måloppfyllelsen. Bostadsutskottet anser att förslagen i Kristdemokraternas partimotion 1997/98:Fi215 om ramen för utgiftsområde 18 under de närmaste budgetåren har denna utgångspunkt. Ramberäkningen tar i denna motion sin utgångspunkt i att bostadsbidragen skall kunna förbättras för utsatta grupper. Dessutom föreslås i motionen sänkt fastighetsskatt och förändrade regler för beräkning av skattenivån som sammantaget minskar de problem inom bostadssektorn som fastighetsskatten medfört under senare år. Utskottet återkommer nedan till frågan om fastighetsskatten.

Vad gäller anslagen inom utgiftsområde 18 innebär förslagen i Kristdemokraternas partimotion i korthet följande. Sänkningen av fastighetsskatten möjliggör en besparing om 1,5 miljarder kronor på räntebidragens anslaget. Det särskilda ungdomsbostadsbidraget avskaffas. Däremot genomförs flera regeländringar avseende bostadsbidragen till barnfamiljer som kommer att gynna de familjer som har en utsatt ekonomisk situation. Reglerna om individuella inkomstgränser och bidragsgrundande yta ändras. Vidare höjs den barnrelaterade delen av bostadsbidraget. Sammantaget innebär de förordade förändringarna på bostadsbidraget att anslaget bör höjas med 1 195 miljoner kronor i förhållande till vad regeringen föreslagit. Utskottet återkommer i sitt betänkande 1997/98:BoU1 till vidare överväganden om reglerna för bostadsbidrag.

För utgiftsområde 18 innebär den ovan beskrivna anslagsberäkningen sammantaget att riksdagen i enlighet med förslaget i partimotion 1997/98:Fi215 (kd) bör fastställa ramen för budgetåret 1998 samt de preliminära ramarna för budgetåren 1999 och 2000 till ett belopp som för vart och ett av åren är 305 miljoner kronor lägre än vad regeringen förordat. Motstående förslag i budgetpropositionen och i motioner avstyrks således.

6. Sänkning av fastighetsskatten

Knut Billing (m), Sten Andersson (m), Stig Grauers (m), Erling Bager (fp), Inga Berggren (m), Per Lager (mp) och Ulf Björklund (kd) anser att den del av bostadsutskottets yttrande som under rubriken Fastighetsbeskattningen börjar med "Bostadsutskottet vill" och slutar med "*av fastighetsskatten*" bort ha följande lydelse:

En höjningen av fastighetsskattenivån från 1,5 % till 1,7 % genomfördes i mitten av 1990-talet. Höjningen tillsammans med de ofta mycket stora ökningarna av taxeringsvärdena 1996–1997 har inneburit stora skattehöjningar inte minst för boende i attraktiva områden. Det finns tyvärr många exempel på att boende i olika boendeformer med normala inkomster eller pensioner har svårt att betala den stora ökningen av fastighetsskatten som de senaste årens kombination av höjning av skattesatsen och ökningen av taxeringsvärdena inneburit. Till ökningen av fastighetsskatten skall läggas de höjda kommunala taxor och avgifter som träffar boendet. Tyvärr måste konstateras att Sverige har de högsta boendekostnaderna jämfört med övriga EU-länder. I Sverige är boendekostnaderna som procentuell andel av disponibla inkomster över 30 %, att jämföra med ett europeiskt genomsnitt om ca 20 %.

Boendekostnaderna måste sänkas. Ett första steg är att redan 1997 sänka fastighetsskatten till 1,5 % av taxeringsvärdet. Detta får effekt på 1998 års budget med i storleksordningen 2–2,5 miljarder kronor. Bostadsutskottet föreslår att riksdagen med anledning av de nu behandlade motionerna från (m), (fp), (mp) och (kd) beslutar i enlighet med vad ovan anförts.

Knut Billing (m), Sten Andersson (m), Stig Grauers (m) och Inga Berggren (m) anser att den del av bostadsutskottets yttrande som under rubriken Fastighetsbeskattningen börjar med "Liksom beträffande" och slutar med "*vid fastighetsbeskattningen*" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar uppfattningen i Moderata samlingspartiets partimotion 1997/98:Fi403 att underlaget för fastighetsbeskattningen för många fastigheter är större än det kapital som lagts ned i fastigheten. Denna omständighet uppkommer delvis genom att taxeringsvärdet i sin helhet är underlag för beskattningen. Fastighetsskatteunderlaget bör därför reduceras. Detta bör ske genom att markvärdets inverkan vid fastighetsbeskattningen minskas. I avvakten på en mera permanent lösning av frågan bör för 1997 endast hälften av markvärdet utgöra underlag för beskattning.

Riksdagen bör med anledning av de behandlade m-motionerna fatta beslut i enlighet med vad nu anförts. I den mån de motioner från (fp), (v) och (kd) som behandlas i detta avsnitt inte kan anses tillgodosedda med vad nu anförts avstyrks de av utskottet. Det finns anledning att återkomma till frågan om skatteunderlaget senare under riksmötet, bl.a. vid behandlingen av den av regeringen sedan länge aviserade men betydligt försenade propositionen om bostadspolitik på längre sikt.

8. Inverkan av markvärdet m.m. vid fastighetsbeskattningen

Owe Hellberg (v) och Per Lager (mp) anser att den del av bostadsutskottets yttrande som under rubriken Fastighetsbeskattningen börjar med "Liksom beträffande" och slutar med "*vid fastighetsbeskattningen*" bort ha följande lydelse:

Riksdagen beslöt 1997 om marginella lättnader för vissa fastighetsägare som drabbats hårt av höjda fastighetsskatter. I en v-motion med anledning av det då behandlade regeringsförslaget anfördes följande

Resultatet av 1996 års allmänna fastighetstaxering av småhus har utsatts för kritik. Det är inte första gången som nya taxeringsvärden upprör fastighetsägare, så har det varit vid nästan varje allmän fastighetstaxering. Sett över landet som helhet tycks dock värdeförändringarna tämligen väl spegla utvecklingen av prisnivån på fastigheter.

Vissa området t.ex. i attraktiva skärgårdslägen har emellertid drabbats av nivåer som kan betecknas som oskäligen. Nivåer som kan medföra att permanentboende får problem att bo kvar på sina fastigheter. I flera andra områden har värdena också blivit alltför höga. Här finns det emellertid inte några större risker för att man ska bli tvungen att lämna sitt hus.

Men bara det faktum att taxeringsvärdena i vissa värdeområden klart överstiger marknadsvärden på fastigheterna visar att något gått fel. Troligen beror problemen på för stora värdeområden vid provtaxeringarna. För stora värdeområden kombinerat med få försäljningar kan ge stora felaktigheter i slutresultatet.

Det är bra att regeringen medger att det finns anledning till justeringar av den senaste fastighetstaxeringen. De beslutade förändringarna är dock inte tillräckliga. Som en ytterligare övergångslösning bör därför ett takvärde införas

som maximerar mark- och byggnadsvärde. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om sådana regler.

Vad nu förordats är en anslutning till yrkande 17 i Vänsterpartiets partimotion 1997/98:Sk326. I den mån övriga i avsnittet behandlade motioner inte kan anses tillgodosedda med vad nu anförts avstyrks de av utskottet.

9. Inverkan av markvärdet m.m. vid fastighetsbeskattningen

Rigmor Ahlstedt (c) anser att den del av bostadsutskottets yttrande som under rubriken Fastighetsbeskattningen börjar med "Liksom beträffande" och slutar med "*vid fastighetsbeskattningen*" bort ha följande lydelse:

Den nuvarande modellen för fastighetstaxeringen innehåller flera brister som lett till orimliga effekter inte minst för permanentboende i s.k. attraktiva fritidsområden. Vissa av dessa brister är så besvärande att de måste avhjälpas med verkan redan från år 1998. I motion 1997/98:Sk311 (c) tas upp två frågor i vilka riksdagen bör fatta beslut om förändrade fastighetstaxeringsregler redan i höst. Det gäller den s.k. belägenhetsfaktorn och reglerna om minsta storlek för normaltomt. De problem som dessa regler för med sig redovisas i motionen till vilken hänvisas.

Vad nu anförts är alltså en anslutning till c-motionen. I den mån övriga motioner som behandlas i detta avsnitt inte kan anses tillgodosedda med vad nu anförts avstyrks de av utskottet.

10. Inverkan av markvärdet m.m. vid fastighetsbeskattningen

Erling Bager (fp) anser att den del av bostadsutskottets yttrande som under rubriken Fastighetsbeskattningen börjar med "Liksom beträffande" och slutar med "*vid fastighetsbeskattningen*" bort ha följande lydelse:

För att hindra effekterna av de senaste årens mycket stora höjningar av fastighetsskatten inte minst för permanentboende i attraktiva fritidsområden bör, som förordas i Folkpartiets partimotion 1997/98:Sk375, lättnader genomföras utöver dem som riksdagen beslöt om förra året. Förslag bör utarbetas som tillgodoser vad i partimotionen förordats. Riksdagen bör besluta om sådana ändringar i fastighetsbeskattningen som innebär att "vissa ytterligare lättnader genomförs för de värst drabbade, däribland människor som är permanent bosatta i attraktiva fritidsområden".

Vad nu anförts är en anslutning till yrkande 12 i nu behandlad del i partimotionen och till motion 1997/98:Sk317 (fp). I den mån övriga motioner som behandlas i detta avsnitt inte kan anses tillgodosedda med vad nu anförts avstyrks de av utskottet.

11. Inverkan av markvärdet m.m. vid fastighetsbeskattningen

Ulf Björklund (kd) anser att den del av bostadsutskottets yttrande som under rubriken Fastighetsbeskattningen börjar med "Liksom beträffande" och slutar med "*vid fastighetsbeskattningen*" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar förslaget i yrkande 24 i Kristdemokraternas partimotion 1997/98:Sk375 och i motion 1997/98:Sk313 (kd) yrkande 3 om att endast en tredjedel av markvärdet över ett taxeringsvärde om 150 000 kr skall ingå när fastighetsskatten beräknas. I partimotionen har för år 1998 beräknats en minskad intäkt om drygt 500 miljoner kronor för ändamålet. Riksdagen bör redan i höst besluta om den i motionerna förordade ändringen. Ett genomförande av motionärernas förslag skulle i många fall innebära stora sänkningar av fastighetsskatten för genomsnittsvillan i de kommuner där fastighetsskatten slår speciellt hårt.

Utskottet tillstyrker förslagen i de båda kd-motionerna. I den mån övriga i detta avsnitt behandlade motioner inte kan anses tillgodosedda avstyrks de av utskottet.

12. Förlängning av ROT-avdraget m.m.

Erling Bager (fp) och Per Lager (mp) anser att den del av bostadsutskottets yttrande som under rubriken Förlängning av det s.k. ROT-avdraget m.m. börjar med "Bostadsutskottet tillstyrker" och slutar med "till avdrag" bort ha följande lydelse:

Förslagen i yrkande 1 om riktlinjer för den ekonomiska politiken i Folkpartiets partimotion 1997/98:Fi212 och i Miljöpartiets partimotion 1997/98:Fi219 utgår bl.a. från att någon förlängning av ROT-avdraget för år 1998 inte genomförs. Regeringens förslag avstyrks sålunda. I stället bör satsningarna ökas på att skapa ett skattesystem som bättre än dagens har en klar miljöpolitisk profil.

Eftersom ROT-avdraget inte bör förlängas saknas skäl att ta ställning till motionsförslagen om breddad bas för avdraget och/eller avdragets storlek.

13. Breddad bas för ROT-avdrag m.m.

Knut Billing (m), Sten Andersson (m), Stig Grauers (m) och Inga Berggren (m) anser att den del av bostadsutskottets yttrande som under rubriken Förlängning av det s.k. ROT-avdraget m.m. börjar med "Utskottet är" och slutar med "till avdrag" bort ha följande lydelse:

I ett större skattepolitiskt sammanhang finns anledning att diskutera det lämpliga i att ha ett ROT-avdrag, dvs. skattereduktion för byggnadsarbetet på bostadshus.

Den diskussionen skall emellertid inte tas i detta yttrande. Utskottet anser emellertid att det nu finns goda skäl att gå till mötes förslaget i den moderata partimotionen 1997/98:Fi205 yrkande 5 om att riksdagen skall besluta att skattereduktionen skall vara 50 % av betald arbetskostnad.

I den mån förslagen i de båda kd-motionerna inte kan anses tillgodosedda med vad nu anförts avstyrks båda av riksdagen.

Ulf Björklund (kd) anser att den del av bostadsutskottets yttrande som under rubriken Förlängning av det s.k. ROT-avdraget m.m. börjar med "Utskottet är" och slutar med "till avdrag" bort ha följande lydelse:

Kristdemokraterna har i många sammanhang lyft fram behovet av att stimulera hushållens köp av renoverings-, underhålls- och reparationsarbeten. Dessutom har förslag om breddad bas för stimulansåtgärderna lagts fram. Utskottet instämmer i dessa förslag. Till skillnad från regeringen anser utskottet att övertygande skäl saknas att främst se åtgärderna som en insats för att överbrygga en svag konjunktur i syftet att tillfälligtvis stärka sysselsättningen i en viss bransch. Avdrag för köp av hushållstjänster i vid mening bör tvärtom ses som ett permanent inslag i skattesystemet.

I detta yttrande skall inte frågan i hela dess vidd diskuteras. Här skall endast tas upp skattereduktionen för byggnadsarbete.

Som framgår av utskottets yttrande ovan inräknas inte värdet av sådant byggnadsarbete som utförs av fastighetsägaren eller bostadsrättshavaren som underlag för ROT-avdrag. Denna begränsning innebär att ett stort antal fastighetsägare undantas från möjligheten att erhålla skattereduktion. Det handlar om sådana byggföretag som också är fastighetsägare och som använder anställda inom entreprenaddelen av företaget till att också renovera det egna fastighetsbeståndet. En regel som innebär att byggföretag för att komma i åtnjutande av skattereduktionen tvingas anlita ett konkurrerande företag kan inte anses vara rimligt och i varje fall inte sysselsättningsskapande för det egna företaget. Att ett stöd som har en så klar sysselsättningsprofil som ROT-stödet har en regel som den nu beskrivna är minst sagt svårt att acceptera. Riksdagen bör med anledning av förslaget i motion 1997/98:

Sk320 (kd) besluta att ändra i lagen (1996:725) om byggnadsarbete på bostadshus i enlighet med vad i motionen föreslås.

Utskottet tillstyrker också partimotion 1997/98:Sk327 (kd) yrkande 14 i motsvarande del om att riksdagen bör besluta att avdrag skall medges med 60 % av underlaget. Avdrag bör dock medges med högst 30 000 kr per hushåll och år.

Särskilda yttranden

1. Fastighetsskatten på längre sikt m.m.

Knut Billing (m), Sten Andersson (m), Stig Grauers (m) och Inga Berggren (m) anför:

Som framgår ovan i detta yttrande behandlar bostadsutskottet nu endast de förändringar i fastighetsskatten som påverkar nästa års budget. Det finns emellertid anledning att erinra om att i Moderata samlingspartiets partimotion 1997/98:Fi403 förs fram förslag om en mera långsiktig lösning som sammanfattningsvis innebär följande:

– Fastighetsskatten avvecklas successivt. Den sänks till 1,5 % av taxerings-

värdet fr.o.m. den 1 januari 1997. Därefter sänks den med 0,1 procentenheter vart och ett av åren 1998, 1999 och 2000.

- Schablonbeskattning av småhus införs samtidigt som skatteuttaget reduceras successivt så att 4 % av det taxerade byggnadsvärdet tas upp till beskattning som inkomst av kapital med full avdragsrätt för ränteutgifter. Motsvarande regler införs för bostadsrätter.
- Reglerna för fastighetstaxering förenklas kraftigt.
- Förmögenhetsskatten avvecklas successivt.

I en annan partimotion från Moderata samlingspartiet, nämligen motion 1997/98:Bo202, konstateras att de krisårgångar som nu skall gå in i hel eller halv fastighetsskatt kommer att få en försämrad ekonomisk ställning. Dessa årgångar bör därför inte drabbas av höjd fastighetsskatt. Detta förslag sammanfaller med Moderata samlingspartiets syn på fastighetsskatten i stort. Förslaget är mycket betydelsefullt för att långsiktigt klara de finansiella problemen för krisårgångarna i avvaktan på en mer permanent lösning.

Till de i partimotionerna aktualiserade frågorna finns anledning att återkomma i annat sammanhang.

2. Reformerad fastighetsbeskattning

Rigmor Ahlstedt (c) anför:

Som framgår ovan i detta yttrande behandlar bostadsutskottet nu enbart de förändringar i fastighetsbeskattningen som påverkar 1998 års budget. Det finns dock anledning erinra om att i Centerpartiets partimotion 1997/98:

Sk698 som hänvisats till skatteutskottet förs fram förslag som enligt motionärerna bör träda i kraft redan fr.o.m. 1998. Ett av förslagen avser förändringar i själva fastighetstaxeringen så att bl.a. permanentboende i s.k. attraktiva områden för fritidsboende som drabbats hårt av de senaste årens omtaxering kan bo kvar.

Som jag anförde i ett särskilt yttrande redan i våras (se yttr. 1996/97:BoU7y s. 28–29), är det viktigt att det samhällsekonomiska utrymme som nu skapats genom Centerpartiets insatser används bl.a. för att sänka fastighetsskatten. Som anförts i partimotionen bör en sådan sänkning genomföras redan nästa år. Det finns goda skäl för Centerpartiet att hävda att dessa motionskrav skall genomföras.

Till dessa frågor finns alltså anledning att återkomma vid skatteutskottets och riksdagens behandling av våra motionsförslag.

3. Fastighetsskatten på längre sikt m.m.

Owe Hellberg (v) anför:

Beträffande utformning av fastighetsskatten efter år 1998 finns anledning för regeringen att återkomma till riksdagen. I Vänsterpartiets partimotion 1997/98:Sk326 anförts bl.a. att det finns skäl att överväga den s.k. California-modellen, som går ut på att man som basvärde använder sig av senaste köpeskilling. Detta räknas sedan upp med en årlig koefficient. Det finns också

skäl att i särskild ordning pröva utformningen av fastighetsskatten för dem som bor permanent i sådana områden där efterfrågan på fastigheter driver upp priserna. Dessa överlåtelsepriser medför i sin tur taxeringsvärden av fantasikaraktär som i stället kunde grundas på ett annat mer skäligt bruksvärde. Californiamodellen skulle kunna vara en lösning på problemet.

Ett särskilt problem är det faktum att de enskilda bostadsrätterna helt är undantagna från beskattning. Det är bostadsrättsföreningen som betalar fastighetsskatten. Detta trots att bostadsrätterna många gånger har mycket höga marknadsvärden och överläts för höga köpeskillingar.

Också frågan om fastighetsskatten för allmännyttiga bostadsföretag bör övervägas. Som anförts i motionen har många av dessa företag ett fastighetsbestånd som vid den senaste taxeringen övervärderades kraftigt. Detta beror bl.a. på att i fastighetsskatteunderlaget ingår även tomma lägenheter. En sådan ordning kan på goda grunder ifrågasättas. En utredning bör därför tillsättas som bl.a. överväger hur taxeringsvärdena för allmännyttan bör utformas. I en sådan utredning bör också ingå att överväga hur en fastighets-taxeringsmodell skall utformas så att inte miljö- och energiinvesteringar missgynnas i fastighetsskattesammanhang på det sätt som sker i dag.

De nu redovisade förslagen samt andra som tas upp i partimotionen (v) kommer att behandlas senare under riksmötet.

Med anledning av vissa motionsförslag finns anledning att i detta yttrande också aktualisera reglerna m.m. för s.k. ROT-avdrag, dvs. skattereduktion för utgifter för byggnadsarbete på bostadshus. Detta avdrag har bl.a. ett klart sysselsättningspolitiskt syfte. Trots detta inräknas i underlaget för avdraget inte värdet av byggnadsarbete som utförs av fastighetsägaren eller bostadsrättshavaren. Detta innebär bl.a. att fastighetsägare som med egen arbetskraft renoverar sitt fastighetsbestånd inte kommer i åtnjutande av ROT-avdraget. Hade han i stället friställt sin arbetskraft och vänt sig till en entreprenör hade skattereduktion medgivits. En sådan ordning kan med rätta ifrågasättas. Dessutom finns anledning att aktualisera administrationen av ROT-avdraget.

Eftersom bostadsutskottet senare under riksmötet kommer att behandla frågan om en utvärdering av effekterna av ROT-avdragen har jag avstått från att nu i en avvikande mening aktualisera frågan.

4. Fastighetsskatten på längre sikt

Per Lager (mp) anför:

Som anförts i Miljöpartiets partimotion 1997/98:Sk325 måste fastighetsskatten på sikt stegvis sänkas och slutligen avskaffas i sin nuvarande form. I Miljöpartiets förslag till skatteväxling föreslås att fastighetsskatten sänks med ca 6 miljarder kronor. Det kan ske genom att nivån på skatten sänks till ca 1,2 %. Ytterligare sänkning kan eventuellt växlas mot energiskatt och reducering av ränteavdrag för lån till bostadshus samt högre realisationsvinst vid fastighetsförsäljning. Bostadspolitiska kommittén har föreslagit att fastighetsskatten ej skall utgå på nybyggda hyreshus som en delkompensation för villaägarnas ränteavdrag om/när räntebidragen helt försvinner. Det får också anses nödvändigt att en parlamentarisk utredning förutsättningslöst får

utreda hur fastighetsskatten i sin nuvarande form kan växlas ut. Problemet med permanentfastigheter i attraktiva fritidsområden måste få en tillfredsställande långsiktig lösning. Bland annat bör utredningen undersöka om en del av fastighetsskatten i stället kan tas ut som en högre realisationsvinstskatt vid försäljning av fastigheter. Utredningen bör även överväga införandet av en miljö-, energi- och infrastrukturrelaterad kommunal fastighetsavgift.

Med hänvisning till att bostadsutskottet i nu föreliggande yttrande endast behandlar de fastighetsskatteförslag som påverkar nästa års budget har jag avstått från att föra fram de nu redovisade förslagen. Dessa kommer att behandlas senare under riksmötet.

5. Fastighetsskatten på längre sikt

Ulf Björklund (kd) anför:

Som framgått ovan behandlas i detta yttrande endast sådana förslag om förändringar i fastighetsskatten som påverkar nästa års budget. Det finns emellertid anledning att erinra om följande avsnitt i Kristdemokraternas partimotion 1997/98:Sk327.

Den post på utgiftssidan i budgeten som sjunker är räntebidragen. Prognosen är att de sjunker från 20 miljarder 1997 till 11 miljarder kronor 1998 enligt Boverket. Det är orimligt att staten tar in ökade skatter på boendet när statens kostnader för räntebidrag minskar. Fastighetsskatten borde i stället sänkas i samma takt som räntebidragen försvinner.

Fastighetsskatten är en skatt på en inkomst som inte finns, vars enda syfte är att förstärka statens finanser. Den drabbar alla boende oavsett inkomst och betalningsförmåga, tvärt emot den skatteprincip som borde gälla i Sverige: skatt efter bärkraft. Fastighetsskatten hotar till och med äganderätten om man inte har råd att betala.

Regeringsföreträdare har flera gånger sagt att man förstår att den höjda skatten ger låginkomsttagare och pensionärer problem och att regeringskansliet ser över frågan. Regeringen har i mars 1997 förordnat en särskild utredare som har till uppgift att se över förfarandet vid fastighetstaxeringen. Uppdraget ska vara avslutat före utgången av år 1998. Man kan inte utesluta att regeringen försöker skjuta denna fråga på andra sidan valet för att kunna locka med frågan i valrörelsen 1998.

De boende kommer dock att krävas på fastighetsskatt under den tid som utredningen pågår och om de inte kan betala kommer de att tvingas flytta. Regeringen vill alltså fortsätta att utreda de orimliga effekterna. Detta är ytterligare ett bevis på regeringens långbänks- och uppskovspolitik. Orimligheter ska åtgärdas, inte utredas.

Kristdemokraterna anser att systemet med statlig fastighetsskatt på sikt bör avvecklas. I stället bör kommunerna ges möjlighet att ta ut en avgift för täckande av kostnader för gatuunderhåll, brandförsvar och annan kommunal service kopplad till fastigheten.

Det finns anledning att senare under riksmötet återkomma till de genom motionen aktualiserade frågorna.

Gotab, Stockholm 1997